

Ministryně Maláčová zahájila konferenci Finanční dopady stárnutí populace a udržitelnost veřejných financí

Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) v pondělí 1. října 2018 zahájila konferenci na téma Finanční dopady stárnutí populace a udržitelnost veřejných financí, která se konala při příležitosti Mezinárodního dne seniorů.

Zúčastnila se jí řada odborníků, kteří diskutovali například o výdajích v roce 2030 a 2050 v souladu s demografickými prognózami na důchodový a zdravotní systém, dopadech prognóz pro trh práce a jak jej přizpůsobit či o finančních a sociálních důsledcích neformální péče.

Úvodní vystoupení ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové:

Dobrý den, vážené dámy, vážení pánové,

mám velkou radost, že Vás tu vidím v tak hojném počtu. Dnes je Mezinárodní den seniorů a Ministerstvo práce a sociálních věcí si už tradičně tento významný den připomíná mezinárodní konferencí.

Je potěšením, že mohu zahájit tuto konferenci, jejíž letošním tématem jsou finanční dopady stárnutí populace a udržitelnost veřejných financí. Myslím si, že to je velmi zajímavé a ožehavé téma. Jsem ráda, že zde vidím velký počet odborníků, se kterými jsem doposud pracovala na své bývalé pozici a myslím si, že Vaše přítomnost bude zárukou kvalitní debaty.

Asi víte, že mnoho lidí nepřisuzuje problematice stárnutí populace příliš velkou pozornost. Je to bohužel stále opomíjené téma. Je však skutečně důležité uvědomit si, jaké dopady stárnutí na naši společnost jako na celek, ale i na každého z nás bude mít.

Je civilizační výtobytek, že všichni žijeme déle. Prodlužující se délka života je výborným signálem. Nicméně společnost se musí na tuto zásadní demografickou změnu, na demografický přerod, připravit. U nás jsou tyto přípravy bohužel stále na začátku.

Stejně, jako ve většině vyspělého světa, i u nás se zvyšuje podíl starších lidí. V současné době je téměř každý pátý občan starší 65 let, v roce 2030 to už ale bude každý čtvrtý občan a v roce 2050, i když se nám to zdá být velmi dlouhá doba, to bude každý třetí občan. Znamená to, že budeme mít celkem tři a půl milionů obyvatel starších 65 let. A každý desátý občan bude starší pětadesát let. To s sebou samozřejmě přinese ty často zmiňované změny.

Tento vývoj znamená, že se budeme muset zaměřit více na systém zdravotní, sociální péče a na systém důchodového zabezpečení. Musíme podpořit seniory,



jejich rodiny, ale i takzvané neformálně pečující osoby. Myslím, že jedna z největších výzev příštích let pro politickou reprezentaci bude připravit komplexní systém, který zajistí prosperující, soudržnou a dlouhodobou společnost.

Často se zapomíná na další oblasti, které se stárnutím společnosti budou souviset.

Velmi ráda hovořím o dostupnosti bydlení. Nabídka je v současné době v České republice nedostatečná, to šroubuje ceny za bydlení do astronomických výšin, a to nejvíce dopadá právě na seniory a seniorky.

Další je kvalitní zdravotní a sociální péče, ale i oblast zaměstnanosti. I přes výborná čísla na trhu práce máme strukturálně postiženou skupinu obyvatelstva 55+. Tito lidé i přes ta výborná čísla na trhu práce mají problém najít zaměstnání. Bavíme se také o bezbariérovosti veřejného prostoru. Není jednoduché se v něm pohybovat. Sama jsem si to často zažívala, když jsem měla malé dítě a jezdila například po Praze s kočárkem. Nebylo to jednoduché a to jsem byla plně zdravá, jak se tedy musí cítit senioři a seniorky?

Tématem je také celoživotní vzdělávání, o kterém v České republice velmi dlouho hovoříme, ale jeho realizace stále pokulhává za smělymi plány.

Velká oblast, která se týká politiky stárnutí, je obsažena v programovém prohlášení vlády. Je to aktivizace našich starších spoluobčanů a spoluobčanek, občanská angažovanost a dobrovolnictví a také rozvoj kvalitních mezilidských a rodinných vztahů obecně. Je to posilování té takzvané mezigenerační solidarity.

Ráda bych při této příležitosti zmínila, že když se podíváme na vlastní udržitelnost našeho důchodového systému, často se mluví o tom, zda budeme do budoucna schopni financovat jej. V současné době Česká republika na starobní důchodce vydává 7,4 % HDP. Připomínám, že průměr EU 28 je 10,2 %, to znamená, že prostor v porovnání s průměrem ostatních evropských zemí pro navyšování stále ještě je. Samozřejmě s tím souvisí otázka dotačních příjmů důchodového systému tak, aby byl stabilizován.

Ve svých vystoupeních často hovořím o rozdílech ve mzdách žen a mužů při stejné kvalifikaci a stejné práci. Ten rozdíl je u nás více než pětinnový a promítá se do rozdílu v penzích. I ten je v podstatě pětinnový. Napříč politickým spektrem, a zejména v koalici, panuje shoda, že tyto rozdíly by měly být součástí důchodové reformy, o které v současné době na úrovni koalice diskutujeme. Myslím si, že ženám, které pečovaly o děti a vychovávaly budoucí generace, to dlužíme.

Dovolte mi v této souvislosti připomenout, že vláda v minulých týdnech dokázala prosadit rekordní navýšení penzí, a to od 1. ledna příštího roku, velkou většinou 170 hlasů ve Sněmovně. Zvýší se tak základní výměra důchodu z dosavadních devíti na deset procent průměrné mzdy a lidé starší 85 let dostanou tisícovku navíc na přilepšenou. To je velmi dobrá zpráva. A na úrovni vlády panuje shoda, že tímto navyšování důchodů nekončí. Je to jen jeden z prvních kroků, který má zajistit, aby se naši spoluobčané podíleli na výborném ekonomickém výsledku, na kterém mají velkou zásluhu. Naše národní hospodářství v minulých desetiletích budovali oni.



Nesmíme také zapomenout, že tu byla dlouhodobě opomíjena problematika pečujících osob. Jejich počet se zvyšuje a lze očekávat, že v příštích desetiletích, výhledově kolem roku 2030, bude chybět zhruba 40 tisíc pečujících osob. To je další výzva, před kterou naše společnost stojí. Dle odhadu OECD je v České republice více než 80 % veškeré péče poskytováno neformálně rodinnými příslušníky. Více než 30 % pečujících poskytuje péči přes 20 hodin týdně. To má dopad na kvalitu jejich života, na jejich zaměstnatelnost, ale samozřejmě i na jejich finanční situaci, současnou i budoucí, opět s ohledem na výši jejich penzí.

Děkuji za pozornost.